

растения, свързани и с неговите вярвания, обичаи и традиции. Запознаването на децата с тези аспекти на нашия бит и култура ще изостри наблюдателността им към заобикалящата ги природна среда, ще създаде предпоставки за формиране на изследователски умения и интереси. Много често в практиката материалите се дават в готов вид и децата не участват във тяхното събиране и подбор. Това ги отдалечава от възможността за получаване на непосредствени впечатления в природната среда и придава на педагогическия процес репродуктивен характер. Така например една разходка или екологическа експедиция, посветена на събиране на природни материали, би обогатила представите на децата за местообитанията, контактите с тях дават непосредствени впечатления за характерните им особености и свойства, осигуряват емоционално приповдигната атмосфера на познавателния процес. От друга страна, децата могат да получат познания относно негативните въздействия върху природата в резултат на човешката намеса. Редица психологически изследвания доказват, че децата в предучилищна възраст формират своите представи по пътя на сетивното познание. Пренебрегването на формите на организация, ограничаващи непосредствения контакт с природата, ги лишава от чувството на радост, съпреживяване и наслаждение. В българското народно творчество познанията за природата се предавали на поколенията чрез подходящи за детската възраст фолклорни творби. Включването на гатанки, пословици, поговорки и залъгалки, които са плод на творческо интерпретиране на явленията от неживата и живата природа, ще развие образното мислене, въображението, умения за разбиране и тълкуване на художествената образност, повишаване на тяхната литературна култура. Въвеждането на детето в света на митологията ще му даде възможност да проникне в света на тайнствеността, загадъчността, символизма на митологичните същества, да проникне в сакралността на обреди, ритуали и традиции. И ако за нас, възрастните, nonsens е плащещ, то за детето е необходимост, с оглед развитие на въображението.

Многобройна и разнообразна е материалната и духовната култура на нашия народ, вплела в себе си познавателно, емоционалнооценъчно и поведенческо отношение към природата. В нея е отразен вековният социален опит на народа за екологосъобразно взаимодействие с нея. Запознаването на децата с този социален опит и отношение към природата като към ценност на културата ще съдейства за изграждането на ново *виждане*, емоционални оценки и поведенчески модели на протекционизиране на природните ценности. Тези модели на поведение включват всички правила и норми, като белег на културата, с които етносът възпитава ценностно отношение към нея, битувачи и до днес. Така например вярванията, че ако разрушиш гнездо на лястовица, докоснеш яйцата и посегнеш на нейното потомство, ще се появят лунички на лицето ти, или ако унищожиш млада плодна фиданка, плодните дръвчета няма да дават плод дълго време, се тълкуват като послания, носещи възпита-

телен елемент, свързани със съхранението на природните ценности. От друга страна, недостатъчната научна информация за отделни обекти в живата природа са обект на човешко унищожение, свързани с неправилно тълкуване и вярвания. Това налага търсенето на пътища и механизми за преодоляване на такова неадекватно отношение към природните обекти. В българските народни вярвания дивият заек се смятал за демонично животно, на чийто гръб язди дяволът. Хванатият див заек се хвърля в тръни вързан, за да се набодне дяволът и да умре. Неадекватно е отношението ни към кафявата крастава жаба (*Bufo bufo*) – заради външния си вид, тя е била обект на унищожение, придобила е статут на защитен вид в нашето законодателство. В старите поверия се смята, че смокът мишкар (*Elaphe longissima*) е стопанин на дома. Това се обяснява с ползата от това влечуго, което се храни с мишки, които нападат хамбарите със зърно. Дълбоката привързаност или неприязън към отделни представители от природата е дало отражение в предания, поверия и легенди, както и на поведенческите модели на хората спрямо тях. В тази връзка, много важни са подборът на художествени образци, с които си служим, и познанията за хранителната вериги на отделни природни обекти, чрез които да се изграждат адекватни научни познания.

Взаимовръзката на социума и природната среда дава отражение и в празнично-обредната система на всеки народ. Почитта и ценностното отношение към дървесните видове, преобладаващи в страната ни, е пресъздадено в народното фолклорно творчество, празници и обичаи. В новогодишните празнични обичаи и изграждането на празничната среда неотменен атрибут е накичената с лъскави играчки и гирлянди елха. Нейните обредни корени и корените на обредното дърво са белег на индоевропейската култура. Елховото дърво е дошло при нас от новогодишните празнични обичаи на източните славяни – руснаци, украинци, белоруси. При тях е въведено от Петър Велики – 1700 година, пренесено от германските народи. За българския народ е използването на дрянното обредно дърво, характерно за цялата страна. В духовната култура на българина дрянът е символ за здраве и дълъг живот и присъства в множество ритуали и обреди. От него се изработва сурвачката, присъства в новогодишната баница с късмети, на цъфнало дрянено дръвче се връзват мартениците и др. На практика, децата в предучилищна възраст се запознават със сурвачката, но във връзка с художествено-творческата дейност. В културата на българина на особена почит са още яворът, дъбът и орехът. В българските народни приказки и песни се разказва за покровителските сили на явора, от явор е кавалът, с който овчарите свирели, докато пасели стадата. От него се изработвала и сватбарската чаша, с която ритуално се дава вино на младоженците, за да живеят в разбирателство и любов. На Бъдни вечер във всяко огнище гори дъбова цепеница. Дъбът се използвал и като материал за изработването на вещи от бита на българите.

Това са само една малка част от възможностите за осигуряване на педагогически условия, свързани с получаването на знания за природата като източник за развитие на материалната култура, вдъхновение за духовното развитие на цивилизацията и формиране на отношение към природата като към ценност на културата.

БЕЛЕЖКИ

1. <http://www.lib.ru/CULTURE/SHWEJCER/kultura.txt>. Швайцер А. Култура и етика.
2. Философски речник (1978). Първо адаптирано българско издание. Под редакцията на Бъчваров, М., М. Драганов, С. Стоев. София. Партиздат. 1978.

REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

- Dragolova, E. (2001). Smesenite grupi – realnost i otgovornost. V: *Smesenata grupa v detskata gradina – problemi, predizvikatelstva, perspektivi*. Sbornik. Buyukliev, P., Baltadzhieva, Y., Georgieva, E., Ignatova, T., Terzieva, M., Dragolova, E., Ignatova, E., Ignatova, M. & Nikolov, Kr. Yambol: Dimant [Драголова, Е. (2001). Смесените групи – реалност и отговорност. В: *Смесената група в детската градина – проблеми, предизвикателства, перспективи*. Сборник. Буюклиев, П., Балтаджиева, Й., Георгиева, Е., Игнатова, Т. Терзиева, М., Драголова, Е., Игнатова, Е., Игнатова, М. & Николов, Кр. Ямбол: Димант].
- Ganev, S. (1996). *Pri izvorite na kulturata. Kultura i obshtestvo*. Blagoevgrad: Intelekt. [Ганев, С. (1996). *При изворите на културата. Култура и общество*. Благоевград: Интелект].
- Gyurov, D. (2007). Orientiraneto v sveta – osnova za samoutvarzhdavane i priobshtavane kam obshtochoveshkite tsennosti. *Preduchilishtno vazpitanie*, 3. [Гюров, Д. (2007). Ориентирането в света – основа за самоутвърждаване и приобщаване към общочовешките ценности. *Предучилищно възпитание*, 3].
- Doroshko, O.M. (2002). *Ekologicheskaya pedagogika*. Gorodno: GrGU. [Дорошко, О.М. (2002). *Екологическа педагогика*. Городно: ГрГУ].
- Desev, L. (2010). *Rechnik po psihologiya*. Sofia: Bulgarika. [Десев Л. (2010). *Речник по психология*. София: Булгарика].
- Dimitrov, D. (2012). *Obogatyavashtoto pedagogicheskoto vzaimodeystvie v preduchilishtna vazrast. Kontseptualno-tehnologichen model*. Sofia: Izd. Iskustvo. [Димитров, Д. (2012). *Обогатяващото педагогическо взаимодействие в предучилищна възраст. Концептуално-технологичен модел*. София: Изд. Изкуство].

- Kolev, Y. (2006). *Filosofiya i istoriya na pedagogikata (opit za inovatsiya)*. V: *Deteto, negovoto semeystvo i negovata detska gradina*. Blagoevgrad: UI "Neofit Rilski". [Колев, Й. (2006). *Философия и история на педагогиката (опит за иновация)*. В: *Детето, неговото семейство и неговата детска градина*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“].
- Koleva, M., Stoimenova, V., Stoyanova, K. & Dzhorova, B. (2012). *Opoznavane na okolnata deystvitelnost ot deteto v preduchilishtna vazrast. Pedagogicheska tehnologiya*. Blagoevgrad: UI „Neofit Rilski“. [Колева, М., Стоименова, В., Стоянова, К. & Джорова, Б. (2012). *Опознаване на околната действителност от детето в предучилищна възраст. Педагогическа технология*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“].
- Makarenko, A.S. (1968). *Izbrani pedagogicheski proizvedeniya*. Sofia: Izd. Narodna prosveta. [Макаренко, А.С. (1968). *Избрани педагогически произведения*. София: Изд. Народна просвета].
- Pirgov, G. & Tsanev, Ts. (1973). *Eksperimentalna psihologiya*. Sofia: Nauka i izkustvo. [Пиргов, Г. & Цанев, Ц. (1973). *Експериментална психология*. София: Наука и изкуство].
- Pirgov, G. (1975). *Pedagogicheska psihologiya*. Sofia: Narodna prosveta. [Пиргов, Г. (1975). *Педагогическа психология*. София: Народна просвета].
- Radeva, A., Nikolova, Em. Stefanova, V., Todorova, M., Dimitrova, N., Dancheva, R., Zankov, O. & Pavlova, Tsv.(1989). *Metodicheski nasoki za vazpitatelna rabota v smesena vazrastova grupa na detskata gradina*. Sofia: Izd.Narodna Prosveta. [Радева, А., Николова, Ем. Стефанова, В., Тодорова, М., Димитрова, Н., Данчева, Р., Занков, О. & Павлова, Цв.(1989). *Методически насоки за възпитателна работа в смесена възрастова група на детската градина*. София: Изд. Народна просвета].
- Sheytanova, Ts., Aleksieva, S. & Nikolova, E. (1987). *Esteticheskoto vazpitanie v detskata gradina*. Sofia: Narodna prosveta [Шейтанова, Ц., Алексиева, С. & Николова, Е. (1987). *Естетическото възпитание в детската градина*. София: Народна просвета].
- Yanakieva, E. (1994). *Ekologichno vazpitanie na detsata ot preduchilishtna vazrast. Entsiklopediya na preduchilishtniya pedagog*. Sofia: Izd. Daniela Ubenova. [Янакиева, Е. (1994). *Екологично възпитание на децата от предучилищна възраст. Енциклопедия на предучилищния педагог*. София: Изд. Даниела Убенова].
- Yanakieva, E. (2006). *Formi za organizatsiya na ekologicheskoto vazpitanie v detskata gradina*. Blagoevgrad: UI "Neofit Rilski" [Янакиева, Е. (2006). *Форми за организация на екологическото възпитание в детската градина*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“].

- Yanakieva, E. (2000). *Az sam potokat, a ti – rekata, v koyato se vlivam. Za entsiklopedichното obrazovanie na detsata ot preduchilishtna vazrast*. Burgas: Dimant. [Янакиева, Е. (2000). *Аз съм потокът, а ти – реката, в която се вливам. За енциклопедичното образование на децата от предучилищна възраст*. Бургас: Димант].
- Yanakieva, E. (2008). *Preduchilishtna pedagogika. Repetitorium (I). Klyuch. Obyasneniya. Dopalneniya*. Blagoevgrad: UI. “Neofit Rilski” [Янакиева, Е. (2008). *Предучилищна педагогика. Repetitorium (I). Ключ. Обяснения. Допълнения*. Благоевград: УИ. „Неофит Рилски“].
- Yordanova, L. (1974). *Narodno prilozhno izkustvo*. Sofia: Narodna prosveta. [Йорданова, Л. (1974). *Народно приложно изкуство*. София: Народна просвета].
- Yordanova, L. (1983). *Hubost za badni vekove*. Sofia: Otechestvo. [Йорданова, Л. (1983). *Хубост за бъдни векове*. София: Отечество].
- Yordanova, L. (2000). *Balgarska narodna mitologiya razkazana za detsa*. Sofia: IK „Ema“ [Йорданова, Л. (2000). *Българска народна митология разказана за деца*. София: ИК „Емас“].

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PREREQUISITES FOR FORMING AN APPRECIATIVE ATTITUDE TO NATURE AS A CULTURAL VALUE (PRESCHOOL VARIED-AGED GROUP)

Abstract. The present article conveys the psychological and pedagogical prerequisites for familiarization of children at pre-school age with the natural environment to the effect of forming an appreciative attitude to nature as a cultural value. The basic structural components of the concept of attitude are outlined. Pedagogical arguments have been advanced which prove the necessity for developing a theoretical and methodical model for the formation of an appreciative attitude to nature as a cultural value.

✉ **Mrs. Nadzife Changalova, PhD student**
Pre-primary and Primary School Education Department
Faculty of Pedagogy
South-West University “Neofit Rilski”
Blagoevgrad, Bulgaria
E-mail: nadzife.chan@abv.bg

Doctoral Research
Докторантски изследвания

АНАЛИЗИРАНЕ НАГЛАСАТА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕРАКТИВНА МУЛТИМЕДИЯ ПРИ ЧУЖДООЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ

Десислава Баева
Русенски университет „Ангел Кънчев“

Резюме. Изследването е мотивирано от посочената основна цел в Националната програма *Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в образованието*, разработена от МОН, тъй като успешната ИКТ модернизация на образованието включва не само е-обучение, но и подходящо електронно съдържание, което да осигури качествен учебен процес. Извършен е обзор на теоретичните постановки и анализ на актуалното състояние на проблема и е предложена уеббазирана платформа за обучение по български език като чужд за първите две нива според Европейската езикова рамка. Изследвана е мотивацията на преподаващите чужд език и нагласата на учещите да използват интерактивната медия в учебния процес по чужд език.

Keywords: blended learning, web-based learning, foreign language learning

Навлизането на компютърната техника в образованието, бизнеса и бита дава повод на специалистите да потърсят нейното приложение и при чуждоезиковото обучение. Наблюденията върху развитието на начините на обучение през последните десетилетия сочат, че независимо от потенциалните възможности на електронните технологии за революционно трансформиране на обучението доминиращият модел в света все още не се е променил съществено. Възпроизвеждането на лекциите в уебсреда, комбинирано с автоматизирани версии на тестове за установяване нивото на запаметяване на определен учебен материал, все още е популярен пример за интегриране технологиите в обучението. Разпространена практика е голяма част от приложенията на интернет в обучението да се свързват с автоматизирането на вече съществуващи педагогически практики по начин, който изглежда съвременен, но в същото време е изключително поглъщащо време и скъп, и който само репродуцира учебното съдържание.

Експертите са на мнение, че в средносрочен план учителите и учащите се ще използват все повече образователни ресурси със свободен достъп и

хибридни форми на обучение, съчетаващи физическата и виртуалната среда на учене. Обучението и оценяването онлайн ще отбележат съществено развитие. Очертава се в близките две-три години изчисленията в облак и таблетите да бъдат широко разпространени в цяла Европа, а компютърните игри да се превърнат в неразделна част от преподаването. Освен това мобилните устройства, като смартфоните и таблетите, ще се превърнат във все по-полезни инструменти за учене¹⁾.

Много специалисти признават, че базираното на компютърни технологии езиково обучение спомага за развитието на различни умения, тъй като софтуерът може да предостави на учещия нагледни примери за използване на специфични стратегии; че компютрите играят съществена роля като среда за развитие на специфични и общи езикови и учебни умения – те могат не само да моделират уменията, но и да предоставят средства, с които обучаваните да практикуват и подобряват знанията си (Pennington, 1996: 10). Съвременните методически принципи изискват още при разработването си програмата да е фокусирана върху нуждите и характеристиките на учещите; самите обучаеми със своите индивидуални характеристики да са централната фигура при изграждането на софтуера; да бъдат разработени подходящи стратегии за ефективно самостоятелно обучение, насочени към това обучаваните да разберат как да учат самостоятелно, да осъзнаят необходимостта от този процес.

Все още много автори приемат, че учащите самостоятелно (с помощта на ИКТ) са в условията на традиционно обучение и сами могат да избират единствено как да учат в рамките на учебното съдържание, докато идеята за учене чрез саморегулация застъпва тезата, че учещият е свободен сам да вземе решение какво, кога, къде и как да учи (Weinert, 1996).

Безспорен факт е, че на пазара не липсват софтуерни продукти, но много от тях са лишени от образователна стойност. За целта е нужна компетентност относно критериите за оценяване на образователен софтуер, които стоят в основата на успешната и ползотворна работа. Поради това е нужна задълбочена преценка относно: *съдържанието, леснотата на използване, функционалността, представянето, документацията и поддръжката*²⁾. Всеки от тези критерии се декомпозира на множество показатели, които подпомагат обучавания при оценката на образователния софтуерен продукт. Мотивирането, въвеждането и усвояването на учебното съдържание се извършва в процеса на решаване системата от подходящи задачи.

За съжаление, все още работата по формиране на звукова култура за неродните фонемни (като част от обучението по чужд език) в училищата и университетите в нашата страна не е обезпечено с подходящи софтуерни продукти с актуално съдържание. Извършеният обзор на теоретичните постановки и анализът на състоянието на проблема доказват, че е необходимо създаване на **уеббазирана мултимедийна компютърна среда**, която да бъде интегрирана

в процеса на обучение по чужд език. Тя трябва да отговаря на поставените изисквания за качествен софтуер и да бъде съобразена с разглежданите теоретични парадигми за учене. Избраният модел на дизайна на обучение и видовете упражнения е необходимо да доказват своята практичност при развитието на чуждоезиков речев слух.

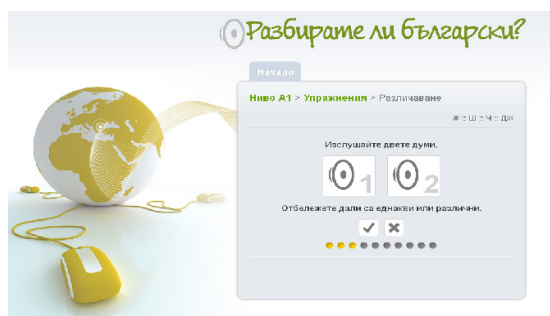
Новаторска инициатива при чуждоезиковото обучение е насочването на усилията към: създаване софтуерна система от интерактивни езикови задачи, които да се използват като допълнение към съществуващите в страната учебни материали за обучение по чужд език; предоставяне на възможно най-голям брой потребители лесен достъп до богат набор от интерактивни езикови задачи, чрез които се формира и развива звуковата им култура; даване възможности за самостоятелна работа за развитие на речевия слух у чужденците, изучаващи български език в начален етап на обучение, на деца с логопедични проблеми, на страдащи от сензорна афазия и др.

Настоящото изследване е мотивирано и от посочената основна цел в Националната програма *Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в образованието*³⁾, разработена от МОН, защото успешната ИКТ модернизация на образованието включва не само осигуряването на достъп до някакви учебни материали, но и въвеждане на подходящо електронно съдържание, което все още се явява бариера за осъществяване на качествен учебен процес в страната.

Истина е, че образователната реформа в България отделя съществено внимание на чуждоезиковото обучение и го свързва с въвеждането на нови стандарти и методически постановки за преподаване на език в Европа и света чрез усвояване на нови езикови знания и умения с помощта на ИКТ базирани концепции и технологии, които осигуряват подходящо интерактивно дигитално съдържание, но засега това е предимно в теоретичен план. Желанието за полагане основите и създаване на допускаща неограничено развитие система за обучение чрез интегрирането на ИКТ в образованието присъстваше и в разработените от МОН *Национална програма за развитието на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006 – 2015)* и *Програма за развитие на образованието, науката и младежките политики в България (2009 – 2013)*⁴⁾, но все още обучението по формиране звукова култура за неродните фонеме (като част от обучението по чужд език) в училищата и университетите в страната не е обезпечено чрез подходящи софтуерни продукти с адекватно съдържание, които да подпомагат развитието на чуждоезиков речев слух. Направеното проучване на предлаганите дигитални образователни продукти (за формиране и развитие на чуждоезиков речев слух) на българския пазар установи, че към момента в системата на българското образование няма подобни софтуерни решения.

Никой не оспорва факта, че причина за липсата на подобно електронно съдържание е слабото разработване на проблема за речевия слух в българската научна лингвистика и че подценяването на фонетичната работа (т.е. пренебрегването на езиковите задачи за формиране и развитие на фонематичния слух в учебниците по чужд език в страната) води до неразбиране от страна на преподавателите по език на фундаменталната роля на речевия слух (и в частност на фонематичния слух) при развитието на всички видове речева дейност – аудирание, говорене, четене и писане. Неотложна е необходимостта да бъде предложена **уеббазирана платформа за обучение по български език като чужд** за всички нива според Европейската езикова рамка⁵⁾.

В действителност има създадена софтуерна система от упражнения за развитие на речевия слух (Баева, 2013). Това е софтуерен пакет от фонетични упражнения, популяризиран с името „Разбирате ли български“ (фигура 1).

Фигура 1. Работен екран на „Разбирате ли български“

„Разбирате ли български“ е приложен софтуер, предназначен и за работа в клас и за самостоятелна подготовка. Той осигурява платформа за системно и последователно развиване на звукова култура за българската реч – без ограничение във времето и мястото, така че обучаваните да могат да се упражняват и да експериментират със свое собствено темпо.

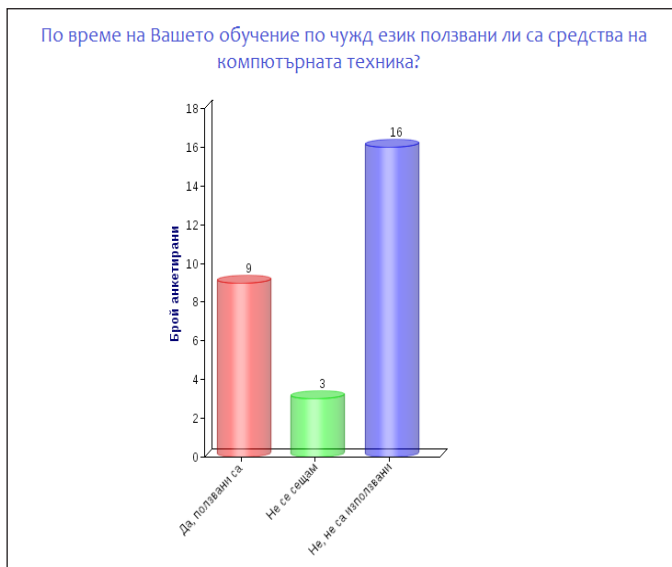
Създаденият софтуерен пакет може да бъде доразвит и обогатен и с други фонетични упражнения, които пряко да кореспондират с вече направените. Използван за работа по време на учебния процес или като самостоятелно учебно помагало, софтуерният продукт съдейства за по-качественото и полесното усвояване на българския език като чужд. Упражненията са систематизирани по степента на тяхната сложност – от по-леки към по-трудни. Тяхната последователност е методически препоръчителна, но не е задължителна. Всеки обучаван може сам да прецени групата упражнения, които иска да използва, и да ги стартира, без преди това задължително да е преминал през по-ниските нива на обучение.

Съществуването на приложен софтуер не е достатъчно, за да запълни празнината при обучението по чужд език, затова е необходима и **мотивация** у преподаващите да го използват в работата си и **нагласа** на учещите да използват интерактивната медия при подготовката си по чужд език.

За да се установи доколко обучавани и обучители имат нагласа да използват интерактивна мултимедия, бе проведена речева практика и анкетно проучване.

Изследваните лица бяха поканени в компютърен кабинет и без да осъзнават проверителния характер на урока, изпълниха интерактивната система упражнения. Обяснено им бе как да ползват софтуерния продукт самостоятелно; дадени им бяха интернет адресът и паролата на продукта и бяха поощрени самостоятелно да работят с интерактивните упражнения. След това с тях бяха проведени и свободни разговори.

По време на речевата практика бе изследвана вътрешната им мотивация за използване средствата на приложния софтуер при изучаването на български език като чужд. От въпроса „При досегашното ви обучение по чужд език използвани ли са средства на компютърната техника?“ стана ясно, че по-голямата част (59,26%) не са били обучавани с интегриране на компютърна техника, 11,11% не се сещат и само на 29,63% са им пускали записи на касетофон или са ползвали дискове, приложени към учебни помагала (фигура 2).

Фигура 2. Нагласа за обучение по чужд език с интегриране на компютърна техника

Въз основа на тези отговори изследваните лица бяха разделени на две групи: първата – по време на обучението по чужд език учителите им са ползвали компютърна техника; втората – при обучението им не е използвана интерактивна мултимедия.

За да се провери нагласата на изследваните лица да бъде интегриран компютърът като допълнителен медиатор в учебния процес, бе зададен въпросът: „При бъдещо обучение по чужд език намирате ли за полезно използването на образователен софтуер?“. От фигура 3 става ясно, че у обучаваните, при които по време на учебен процес е използван софтуерен продукт, вътрешната мотивация е много по-висока, отколкото у учещите от втората група.

Съществена трудност при анкетирането е постигането на пълна възвращаемост, което се обяснява с доброволния характер на участието. В анкетното проучване бяха включени и чуждестранни студенти от подготвителния курс по български език на Русенския университет „А. Кънчев“, учебна 2014/2015 година.

За постигане на максимална достоверност и искреност при попълване на данните анкетите са анонимни и доброволни. Анкетираните не са длъжни да дават мнение по всички въпроси. Въпросите в анкетите са съставени така, че да бъде извлечена обективна информация за процесите, дейностите и лицата – обект на анкетирането.

Анкетният лист съдържа следните реквизити:

- име на анкетата: „Оценка на образователен софтуер „Разбирате ли български“;
- въпроси с фиксиран отговор (алтернативни въпроси), касаещи основно личните данни на анкетираните и техните нагласи;
- въпроси с отговори Ликертов тип;
- въпроси с отворен отговор.

Въпросите са разделени на четири основни групи: първата група съдържа въпроси, отнасящи се до демографски и персонални данни – пол, академично положение; втората група – въпроси, свързани с мотивацията на учещите да използват образователен софтуер по време на изучаването на български език; третата група – въпроси, касаещи отношението на анкетираните към организацията и интерфейса на софтуерния продукт; четвъртата група въпроси провокира информация за приложимостта на софтуерната система.

Важно е да се подчертае, че подреждането на въпросите в определения ред отразява не толкова йерархията на тяхната значимост, колкото има за цел най-вече постигането на целенасочено, смислено и резултатно структуриране на комуникацията с обучавания с цел придобиване на най-добро предразположение от страна на участващите при навлизане в дълбочина на проблематиката и получаване на най-адекватни полезни обратни данни. В настоящото изследване акцентът е върху втората група.